

Ejere af matrikel 8cs Lumsås By, Højby

- *Sendt med digital post*

9. juli 2026

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til opførelse af garage

Du har søgt om opførelse af 48m² garage på matrikel 8cs Lumsås By, Højby med postadresse Søskrænten 13, 4500 Nykøbing Sj.

Det ansøgte ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen omkring en fredet gravhøj. Fortidsmindebeskyttelseslinjen fremgår af naturbeskyttelseslovens § 18 jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse. Ændringer i tilstanden af arealet inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen kræver dispensation medmindre forholdet er af bagatelagtig karakter. På bilag 1 ses det ansøgte i forhold til beskyttelseslinjen.

Afgørelse

Odsherred Kommune dispenserer jf. § 65 stk. 2 fra naturbeskyttelseslovens § 18 til opførelse af garagen. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Dispensationen vedrører kun forholdet til fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

- Tagbeklædning må højst have en glans på 20. Der må således ikke anvendes reflekterende materialer som fx glaserede tegl.
- Ydervæggene skal holdes i neutrale farver dvs. At de enten holdes i træets naturlige farve eller males sort, mørk grå eller mørke jordfarver.
- Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk, plan@vestmuseum.dk, skal kontaktes mindst 2 uger før arbejdet igangsættes, så museet har mulighed for at være til stede ved gravearbejdet.

Forhold til andre myndigheder

Byggeriet kræver byggetilladelse og må først opføres, når kommunens Byggesagsafdeling har meddelt denne. Byggesagsafdelingen kan først meddele byggetilladelse, når klagefristen på denne afgørelse er overstået.

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale, fx stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme jf. museumslovens § 27 stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Før der udføres jordarbejder, har bygherre altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse ift. risiko for ødelæggelse af arkæologiske informationer, jf. museumslovens § 25.

Herved har bygherre og entreprenør de bedste muligheder for at undgå uplanlagt standsning af anlægsarbejdet og undgå uforudsete udgifter til arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27. Anmodninger om udtalelse jf. museumslovens §25 kan sendes til plan@vestmuseum.dk

Hvis der under bygge- eller jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på:

- at det ansøgte er placeret i et ældre udbygget sommerhusområde,
- at det ikke ændrer på ind- og udsyn til og fra fortidsmindet,
- at det opføres i udkanten af fortidsmindebeskyttelseslinjen, og
- at der er eksisterende væsentligt sommerhusbyggeri imellem garagen og fortidsmindet.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke et Natura 2000-område væsentligt eller medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter naturbeskyttelsesloven kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. I bilag 3 er der hjælp til at indsende klage.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 14 eller mail natur@odsherred.dk. Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Benjamin Dyre
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
- Naturstyrelsen Midtjylland, msj@nst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
- Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Bilag 2. Redegørelse

Ansøgningen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens 100 m fortidsmindebeskyttelseslinje i medfør af lovens § 18 stk. 1. Linjen måles fra foden af fortidsmindet. Linjen afgrænser det beskyttede areal omkring fredede fortidsminder¹, som fx gravhøje. I dette område må der ikke ske tilstandsændringer. Der må bl.a. ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Kommunen kan, jf. lovens § 65, stk. 2, i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen i § 18 stk. 1.

Fortidsmindet har fredningsnummer 27234 kaldet Tyges Høj. Ifølge Slots- og Kulturstyrelsen hjemmeside "[Fund&Fortidsminder](https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104708/)" er det en 2,5 x 19 meter stor gravhøj og en stor del er bortgravet i tidligere tider. Der kan læses mere om fortidsmindet på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/104708/>.

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabslementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet samt indsyn til og udsyn fra fortidsminderne. Samtidig skal linjen sikre de arkæologiske lag i området, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Du har søgt om en garage på 6 x 8 meter i alt 48 m². Taget bliver med tagpap og vægge i træ.

Afstanden mellem fortidsmindets fod og nærmeste del af garagen er ca. 87 meter.

Ejendommen er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som sommerhusområde og omfattet af kommuneplanramme 2S3 Sommerhusområde Lumsås Nordstrand.

Der er inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen 16 eksisterende sommerhusbebyggelser. Fortidsmindebeskyttelseslinjen deler matrikel 8cs Lumsås By, Højby i to omtrentligt lige store dele.

Det vurderes ikke at garagen med fordel kan placeres på arealet uden for fortidsmindebeskyttelseslinjen på ejendommen. Det bemærkes at arealet uden for fortidsmindebeskyttelseslinjen allerede er tæt bebygget, og at en garage placeret på arealet uden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, vil kræve en ny lang indkørslen, der ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Det vurderes at ind- og udsyn til og fra fortidsmindet ikke påvirkes af projektet, da der er væsentlig eksisterende bebyggelse mellem fortidsmindet og den ansøgte garage.

Da dispensationen er givet på vilkår om underretning af museet og med oplysning til ejer om at standse arbejdet, hvis der mødes arkæologisk materiale, vurderes det, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til varetagelsen af den arkæologiske interesse som kommunen skal varetage ved administration af fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Samlet set vurderes det at hensynet til ejers interesse i det ansøgte, særligt på grund af placeringen og projektets karakter, vejere tungere end den beskyttelsesinteresse som fortidsmindebeskyttelseslinjen er udtryk for.

Vurdering af projektets betydning for Natura 2000

Projektområdet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde. Det nærmeste natura-2000 område er nr. 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke. Natura 2000

---

¹ Museumsloven jf. Lovbekendtgørelse nr. 1017 af 7. juli 2025

området består af habitatområderne nr. 135 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig og nr. 244 Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke og fuglebeskyttelsesområderne nr. 94 Sejerø Bugt og Nekselø og nr. 99 Saltbæk Vig, som er beliggende i Kalundborg Kommune. Af de nævnte områder er det habitatområde 135 og fuglebeskyttelsesområde 94, der er nærmest. De ligger i en afstand af ca. 1,3 km fra ejendommen.

Udpegningsgrundlag og vurdering

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Kliithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Riggær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Enkelt månerude (1419)	Mygblomst (1903)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Sumpvindelsnegl (1016)	Stavsild (1103)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	

På grund af afstanden og projektets begrænsede karakter, vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at der kan ske en påvirkning af habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget. Der er ikke kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet nær projektområdet, og Odsherred Kommune vurderer at påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget eller af disses levesteder kan udelukkes.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 94		
Fugle:	Gråstrubet lappedykker (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Fløjlsand (T)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Klyde (TY)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Projektet vurderes på grund af dets placering, afstand og begrænsede størrelse ikke at vil kunne påvirke yngle- eller rastesteder for fugle på udpegningsgrundlaget.

Vurdering af projektets betydning for bilag IV-arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, trolldflagermus og vandflagermus), odder, markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), grøn mosaikguldsmed, natlyssværmer og Mygblomst.

Kommunen vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for Mygblomst, grøn mosaikguldsmed, løvfrø og odder, da disse arter kun er fundet meget langt fra matriklen eller stiller meget specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 10 km syd projektområdet. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

Kort 2: Afstande fra matriklen til kendte forekomster af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. Nogle arter bruger kun bygninger, nogle kun træer og nogle kan benytte begge dele. Mange arter overvintre i bygninger, miner eller brønde, hvor der er frostfrit om vinteren fx i udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger, som er sammenbygget med beboelse. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder eller nedrives bygninger, vurderer kommunen, at det kan udelukkes, at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter. De to paddearter yngler begge i søer og vandhuller, og vandkvaliteten er af stor betydning for udviklingen af ynglen. Uden for yngletiden har padderne rasteområde på land omkring vandhullerne, spidssnudet frø kan også overvintre i strømmende vand. Spidssnudet frø er registreret i flere vandhuller, det nærmeste ca. 660 meter øst for matriklen. Stor vandsalamander er registreret i et vandhul ca. 1,8 km øst for matriklen. Da sommerhusområdet generelt ikke er et særligt egnet rasteområde for arterne, sammenholdt med at det konkrete areal for placering af garagen er græsplæne med kortklippet græs og eksisterende indkørsel, vurderer kommunen, at der ikke vil kunne ske en påvirkning af levesteder for de to arter.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løs jord/sand på de lysåbne arealer. Markfirben har en kendt forekomst på kystområdet ca. 800 meter nordøst for matriklen. Det kan ikke udelukkes, at strejfende individer herfra kan forekomme på matriklen. Da garagen placeres på et område med eksisterende have med kortklippet græs og indkørsel, vurderes det at området ikke er potentielt levested for markfirben.

Samlet set vurderer kommunen derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme.

Kommunen vurderer på denne baggrund at der kan dispenseres til det ansøgte.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.